

prebivalstva v preteklen gospodarskem letu. Ona bo zatorej z vsemi sredstvi skušala zabraniti vsako prodajo zemeljskih pridelkov, ki so v državni upravi, zlasti krušnih sadov neopravičljivim. Oblastvo je naročeno, da vsakega, ki neopravičljivo prodaja zemeljske pridelke, posebno pa žito in moko, in vsakega, ki ta živila neopravičljivo pridobiva, kratkomalo najstrožje kaznujejo. Zaporna kazen se bo nalagala v najvišji dopustni izmeri zoper kupca in prodajalca in poleg tega najvišja dopustna denarna kazen. Pri tem se ne bo oziralo na stan in dostojanstvo. Kar se žita ali moke kakorkoli nosi ali prevaža, zapade neprizanesno in sicer tudi v najmanjših množinah zasegi. Ravnotako se izreče, da zapade izkupilo in sicer denar kakor tudi menjalno blago. Za strogo nadzorovanje prometa z živili je vse vknjenjeno, za najhitrejšo prejetanje raznašanih zalog in za izsledovanje prodajalcev je bila organizirana posebna služba.

Zakon se mora porabljati v polni ostrogi, da se odpravi protipravno in oderuško početje, kajti le popolna pridobitev in pravična razdelitev domačega krušnega sadu nam obvaruje najhujše stiske, ohrani notranji mir države in nas približa miru.

C. kr. minister in vodja urada za ljudsko prehrano:

Paul I. r.

Dunaj, 23. avgusta 1918.

Draginja doklade učiteljem. Dunaj, 31. avgusta. „Wiener Zeitung“ objavlja odredbo s 26. avgusta t. l., s katero se urejajo draginjske doklade učiteljem javnih ljudskih in meščanskih šol. Draginjske doklade bodo znašale 979—4932 kron.

Izvoz cigaret in smodk v Avstrijo. Dunaj, 31. avgusta. Dunajsko časopisje poroča iz Amsterdam: Na Nizozemskem je že pripravljenih za izvoz v osrednje države 3.000.000 cigaret in 3.000.000 smodk.

Cene za vžigalice zvišane. Dunajski listi, ki so o podražanju raznih tovarniških izdelkov precej dobro poučeni, poročajo, da je zveza tovarnarjev za izdelovanje vžigalic sklenila, da vnovič zviša cene za vžigalice in sicer bo stala škatljica 10 v. Sedaj si prav lahko razložimo, kaj je temu bil vzrok, da že več mesecev ni dobiti vžigalic. Tovarnarji in razni veletrgovci so si nakupili velike zaloge vžigalic, katere bodo prodajali sedaj, ko so zvišane cene. Ni dvomiti, da bo sedaj naenkrat zadosti vžigalic!

Vrednost avstrijske krone je začela zopet padati napram tujemu denarju. Na devizni centrali na Dunaju se je notiral: nizozemski goldinar 517-50, berlinska marka 167-20, švedska krona 355-50, bucareški lev 110-50 in bolgarski lev 127-50 K. — Dne 12. avgusta je na dunajsem trgu poskočila cena nemške marke, za katero smo plačali pred vojno 1 K 17 vin. do 1 K 19 vin., na 1 K 65 v. Švicarski frank je stal 2 K 50 vin., to je frank, za katerega smo plačali pred štirimi leti 95 vinarjev. V Berlinu dobimo sedaj za krono 50 pfenigov, v mirnem času 85. V Curihu nam dajo za avstrijsko krono 38 centimov, pred vojno 1 K 5 vin. Vzrok take vrednostne izgube tiči v preveliki množini papirnatega denarja, katerega posledica je tudi neznosna draginja.

Gospodarske stvari.

Jesenska in pomladna krma.

Da se izrabijo strnišča in se nadomesti krma takoj po žetvi za jesen, pa tudi, da se pripravi za prihodnjo pomlad rane zelene klaje, se priporoča, da se nasejejo strniščni plodi, ker dajo najcenejše krmo, ki si jo kmetovalec more preskrbeti. Pridelovanje takšne krme se spoji tem lažje s strniščnim oranjem, ker za to pripravne rastline ne trebajo globokega oranja. Zemljišče na katerem naj rastejo strniščni plodi, pa seveda ne sme imeti preveč plevela, niti ne sme biti preslabo. Za dobro rast strniščnih plodov je tudi treba, da se njiva takoj po spravi žita zorje, prevlači, poseje, zopet lahko povlači in pri lahki zemlji tudi dobro povalja.

Kot izvrstna krma rastlin za strnišča se zlasti priporoča mali in veliki krmni adresej. Uspeva za vsakim plodom v sveži, humozni, pa tudi v lahki, ilovna-

to pešeni zemlji; raste celo v suhi pešeni zemlji. Raste prav naglo in ne rabi dosti gnoj, zahteva pa dobro zrahljano in čisto zemljo. Da je za določeno dobo vedno svežega adreseja, se seje v naslednjih dveh do treh tednov. Poseje se najboljši z roko, povlači se z lahko brano in, da enakomerno vzhaja, se dobro povalja. Ta rastlina je prav dobra zelena krma, ki zelo ugodno upliva na mlečnost molzljivih krav. Semena je treba od malega adreseja 19 do 24 kilogramov in od velikega adreseja 20 do 30 kilogramov za hektar.

Hitro rastoča rastlina za zeleno krmo je tudi bela gorčica. Tudi ta uspeva skoraj v vsaki zemlji, zlasti pa v lažji ilovnati zemlji, pa tudi v apneni in laporasti zemlji. Celu v lahki zemlji da ta rastlina precej zelene krme. Gorčica se naseje lahko sama ali pomešana z drugimi krmnimi rastlinami. Pokošena ob začetku cvetja, je dobra krma za dojne krave in popravi kakovost surovega masla, ker mu da lepo rumeno barvo. Gorčica se poseje z roko in sicer 20 kilogramov na hektar. Seme se samo lahko podvlači.

Kot strniščni plod se uvažuje tudi ajda, ki tudi ne zahteva dobre zemlje. Z krmo posejana je ajda radi nagle rasti izvrsten strniščni plod. Pri setvi z roko je treba za hektar 70 do 100 kilogramov semena. Poseje se na povlačeno zemljo, na kar se seme podvlači, a povaljati se pa ne sme. Ajda z graščico da tudi prav dobro mešano krmo, pa tudi ajda z belo gorčico. V tem slučaju se vzame 75 kilogramov ajde in 12½ kilograma bele gorčice na hektar. Tudi ta mešana krma dobro upliva na mlečnost molzljivih krav.

Tudi jara rž, ki uspeva v vsaki zemlji, da pri rani setvi v jeseni dobro košnja ali pašo in v prihodnjem poletju dober pridelek zrnja in slame. Treba je le tri četrtine semena navadne rži. Setev se tako hitro razvija, da se že lahko po šestih tednih počne s krm-ljenjem. Mešanica grašice, grada, pelušek in bobza z ov-som in gorčico da tudi izvrstno zeleno krmo, ako se rano poseje.

Za rano zeleno krmo v sledeči pomladi je zlasti pripravna laška detelja (inkarnatka), katera da včasih še pozno v jeseni dobro krmo, ako se hitro po žetvi poseje in spomladi se pa lahko tako rano pokosi, da se še lahko naseje ječmen, oves i. t. d. Njena naseitev je zelo priprosta: strnišče se zorje in seme se z lahko brano povlači ali se povalja. Tudi se lahko primeša na hektar dva ali tri kilograme strniščne repe. Na ta način dobimo dvoje pridelkov ali v najslabšem slučaju vsaj eden donos, marveč v jeseni repo ali spomladi deteljo. Semena se rabi za hektar 30 do 35 kilogramov.

Rano zeleno krmo v spomladi da tudi graščica; celo v jeseni je včasih dobra košnja, ali vsaj paša. Posebno je priporočljivo sejati graščico pomešano z laško deteljo in jaro ržo, ker se graščica ovija na rž in se na način zviša pridelek. Za hektar se rabi 12 kilogramov rži. Ako je graščica samo z rajo ržjo zmešana, je to izborna in zgodnja krma. Vsekako se pa mora zarano nasejati, najkasneje začetkom septembra, da se rž še pred zimo dobro vkorenini in ob enem graščico proti mrazu ščiti. Rž pa ne sme biti pregosta, ker potrebuje graščica mnogo zraka in solca. Ako se zmes že julija poseje, da že v jeseni dobro pašo. Že maja se dobi zelena krma; pokošene rastline poženejo takoj zopet in še zorijo. Vzame se približno 60 kilogramov grašice in 60 kilogramov rži za hektar. Najboljše je to mešanico požeti še pred cvetom, ker je v tej dobi najokusnejša zelena krma in tudi zelo redilna.

Druge primerne zimske zmesi, ki dajo rano spomladi dobro zeleno krmo, so in sicer za hektar 160 kilogramov rži in 4 kilograme ogrščice ali 150 kilogramov rži in 50 kilogramov zimskega graha.

Da pa zimska mešanica dobro raste, je dobro pred setvo pognojiti zemljišče vsaj z malo množino Tomasove moke ali kajnita in glavni pogoj za bujno rast vseh imenovanih krmnih rastlin pa je: »Sej o pravem času!«

Strokovni učitelj H. Köniq.

Listnica uredništva in upravištva.

Kozje, Štajersko. Natančno zgodovino 87. inf. regimenta dobite le pri poveljstvu regimenta. — „Ušč“. Dragi prijatelj, takoršne razmere dogajajo se danes povsod in to iz vzroka, ker je avstrijska gospodarska organizacija na celem črti izpodreklja. S pozdravom!

Loterijske številke.

Gradec, 28. avgusta 1918: 8, 38, 24, 78, 70.
Dunaj, 24. avgusta 1918: 53, 31, 39, 32, 65.
Trst, 4. septembra 1918: 78, 35, 76, 31, 8.
Linc, 31. avgusta 1918: 19, 68, 56, 23, 66.

Ā nadviničar

in 3 viničarji se potrebujejo pri 447
graščini Dornovi, pošta Možganjci p. Ptuj.
Zaradi službene pogodbe se natančno izve pri graščinskemu oskrbništvu na Dornovi.

„Slovenski Gospodar“ za fronto prepovedan!

Vojaška oblast prepovedala je dostavljanje „Slovenskega Gospodarja“ vojakom na fronto. — Kdor čita ta veleizdajalski jugoslovanski list, se tej odredbi ne čudi, čudi se k večjemu, zakaj se je to tako pozno odredilo in — zakaj še se ne pre-pove drugih sličnih listov.

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam, da sem prejel dovoljenje za nakup sadja, zelenjave in poljskih pridelkov v občini sicer za celi ptujski okraj ter se nadejam, da me bode slavno občinstvo s svojimi dobavami blagohotno podpiralo, nakar ga zagotovim splošne zadovoljnosti.

Jakob Simonič 451
trgovec, Sv. Urban p. Ptuj.

Naznanilo

Podpisani naznanjam, da sem prejel dovoljenje za nakup sadja, zelenjave in poljskih pridelkov v občini sicer za celi ormoški okraj ter se nadejam, da me bode slavno občinstvo s svojimi dobavami blagohotno podpiralo, nakar ga zagotovim splošne zadovoljnosti.

HANS ROSMARIN 453

trgovec v Ormožu.

Dekla

Viničar

pridna, zvesta in delavna, katera se zastopi na poljskem delu, se sprejme v dobro službo pri gosp.

Leop. Slawitsch 380
trgovec, Ptuj.

z večimi delavskimi močmi, kateri se razume pri ameriškanskih gorcih, se sprejme pod dobrimi pogoji pri J. Belina, trgovca, pošta Podlehnik, Štajersko. 245